

Inteligencija

van.prof. dr Ana Vesković

Inteligencija: različita određenja

- Sposobnost snalaženja u novim situacijama;
- Sposobnost uviđanja bitnih odnosa u problemskoj situaciji;
- Mišljenje → psihički proces rešavanja problema;
-
- Inteligencija → sposobnost, dispozicija za rešavanje problema;

Tri shvatanja o prirodi inteligencije

- Spirman → isticanje postojanja jedinstvene opšte sposobnosti;
- Terston → ograničen broj posebnih ili primarnih sposobnosti,
- Gilford → veliki broj različitih sposobnosti.

Merenje inteligencije i testovi inteligencije

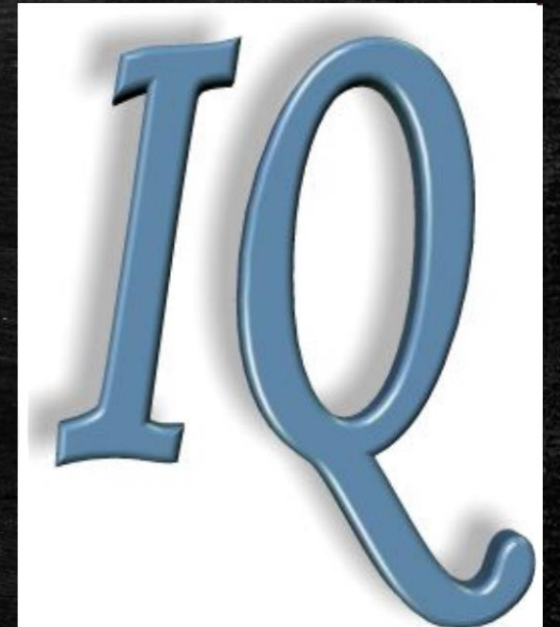
- Testovi inteligencije predstavljaju skup zadataka za koje su na osnovu prethodnog ispitivanja utvrđene merne karakteristike.

- **Količnik inteligencije**

- IQ – Količnik inteligencije
- MU – Mentalni uzrast
- KU – Kalendarski uzrast

$$IQ = \frac{MU}{KU} * 100$$

- Pojam količnika inteligencije je uveo **Alfred Binet** konstruisanjem skale za merenje inteligencije.
- Služio je za utvrđivanje koja deca mogu a koja ne mogu da pohađaju redovnu nastavu;
- Ta skala se sastojala od većeg broja zadataka grupisanih po **6 zadataka za svaki uzrast**.
- Svaki od tih 6 zadataka je nosio **po dva umna meseca**. Ako je neko dete rešilo svih 6 zadataka onda je dobio jednu umnu godinu.

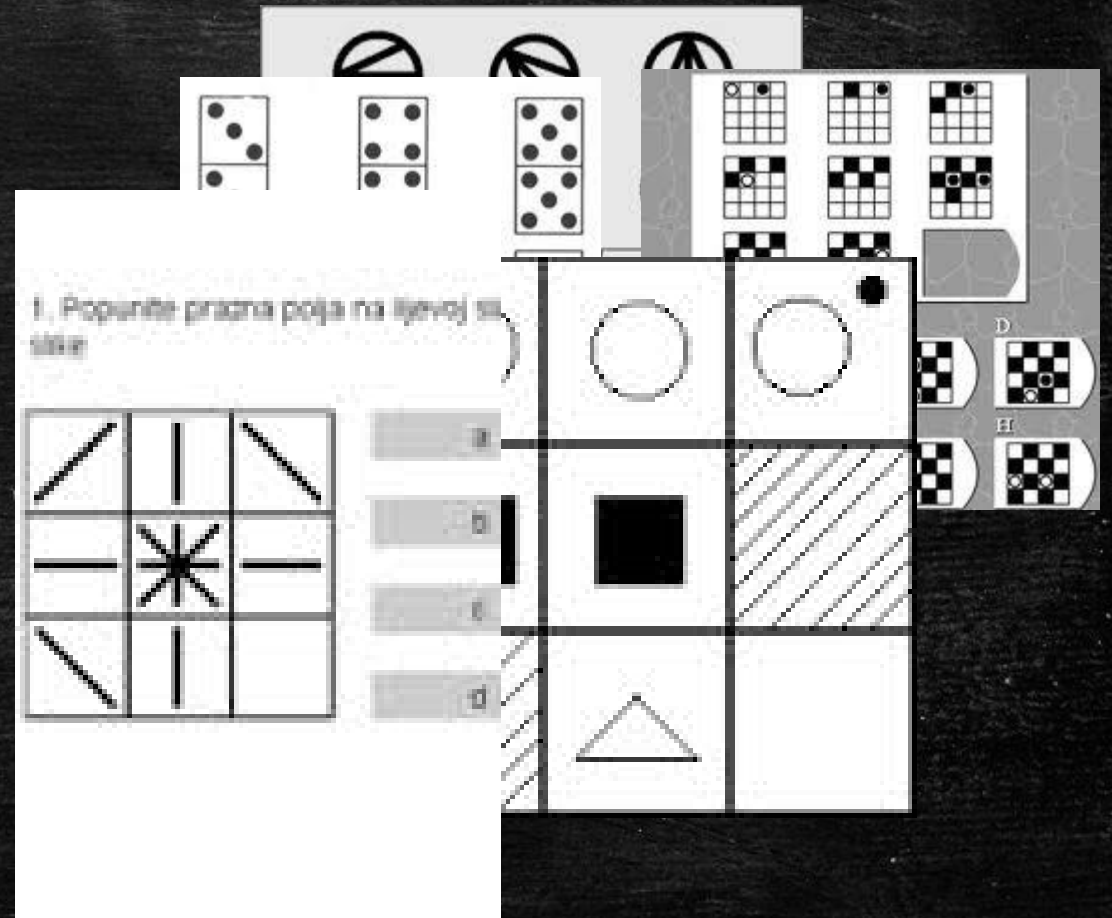

Testovi inteligencije

- Postoji veliki broj testova:
- Grupni i individualni;
- Verbalni i neverbalni;

Unapred su utvrđene merne karakteristike:

- Valjanost ili validnost;
- Pouzdanost ili relijabilnost;
- Objektivnost;

Testovi inteligencije

Korisno sredstvo u predviđanju uspeha u različitim vrstama aktivnosti.

Testovi nemaju apsolutnu vrednost:

- Razvoj inteligencije zavisi i od uslova u kojima je pojedinac živeo;
- Ponekad testovi inteligencije ne mere samo sposobnosti ispitanika, već i njihovo znanje i iskustvo;

Uloga nasleđa i sredine u razvoju inteligencije

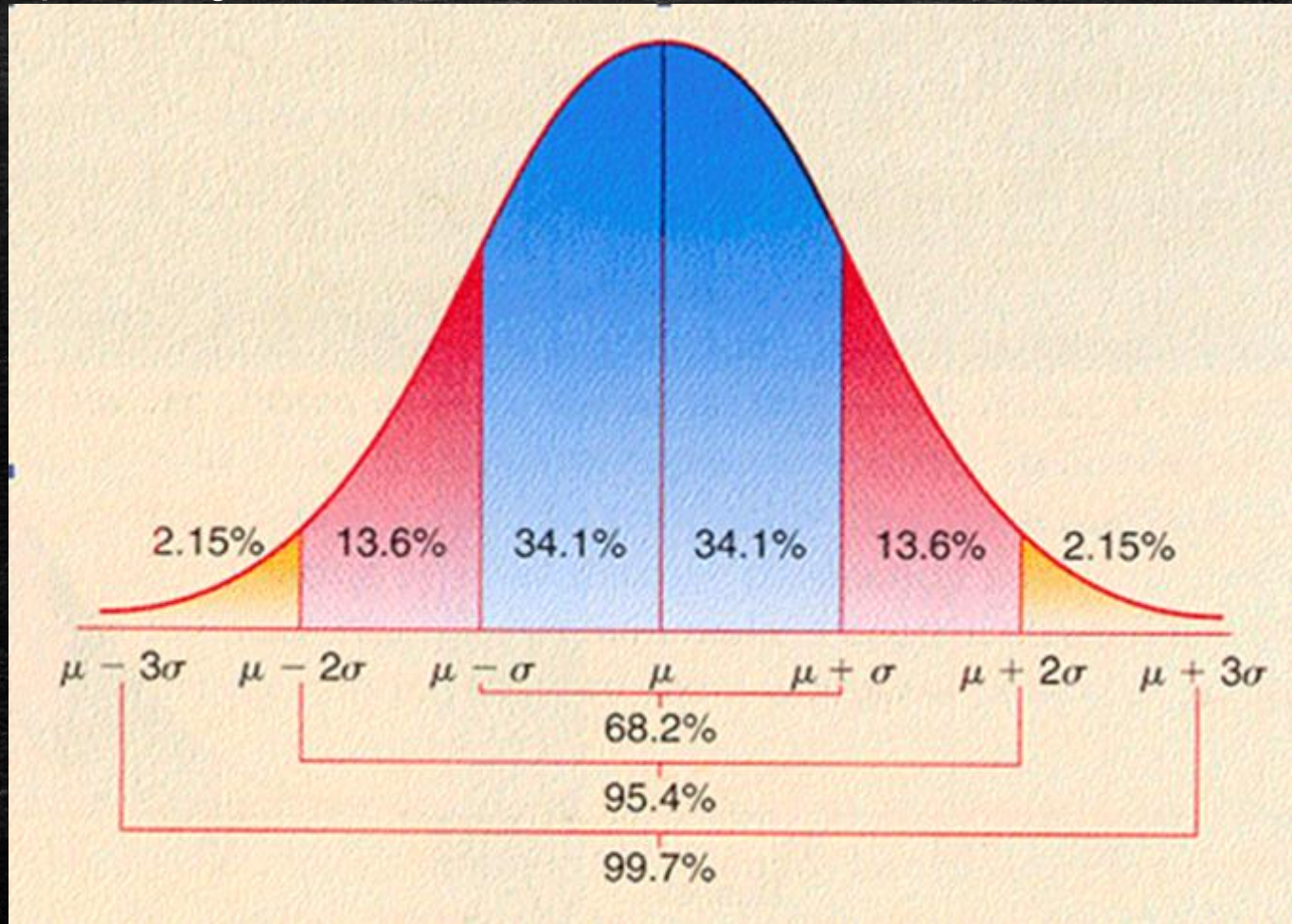
- Smatra se da intelektualne sposobnosti u velikoj meri zavise od nasleđa
- Dokaz → veoma velike povezanosti između količnika inteligencije bliskih srodnika
- Međutim, na pun razvoj intelektualnih potencijala u velikoj meri utiče sredina u kojoj pojedinac odrasta → posebno veliku ulogu imaju prve godine života.

Razvoj inteligencije

- Inteligencija svoj maksimum dostiže između 16 i 25 godine;
- Posle počinje prvo polako, a kasnije brže da opada ali ne onako brzo kao što se nekada smatralo;

Razvoj inteligencije

- Inteligencija se raspoređuje kod stanovništva u obliku zvonaste krive.

Klasifikacija IQ skorova

IQ	Kategorija iteligencije
Iznad 140	Veoma visoka
120-139	Visoka
110-119	Nešto iznad proseka
90-109	Prosečna
80-89	Nešto ispod proseka
70-79	Niska
50-70	Debili ili moroni
2-50	Imbecili
Ispod 20	idioti

Umna zaostalost

Najčešći uzrok su organska oštećenja. Može biti različitog stepena:

- Debili (moroni) - 50-70 IQ jedinica, što je umni uzrast dece 8 – 12 godina;
- Imbecili – 20-50 IQ jedinica, što je umni uzrast dece 3- 7 godina;
- Idioti – ispod 20 IQ jedinica, što je umni uzrast dece do 3 godine.

Obdarenost

- Količnik inteligencije iznad 130.
- Termanova studija (praćenje obdarene dece koje je trajalo preko 35 godina) je pokazala da veliki broj obdarene dece:
 - Postiže značajne društvene i profesionalne uspehe,
 - Mentalno su stabilni,
 - Karakteriše ih bogatsvo i stabilnost emotivnih i socijalnih odnosa.
- **Genijalnost**: visoka inteligencija je jedan od uslova genijalnosti ali ne i jedini uslov. Važna su i druga obeležja ličnosti: strasna predanost poslu, izrazita otvorenost i elastičnost duha, istaknuta samostalnost i kreativnost mišljenja.